

[Morten Lango.]

arbejde, ville pege på, at krav til uddannelse måtte være langt mere centralt end de ejendomsforhold og bopælspligtforhold, man stiller op, som jo dog er sekundære i bedømmelsen af, hvor dygtig en bruger man får sat på jobbet.

I virkeligheden undrer det mig meget, at man ikke fra landbrugets side har fremsat krav om, at landbrugserhvervet krævede en autorisation at drive, ganske på linje med, hvad der gælder for en lang række andre erhverv, som beskæftiger sig med større værdier her i dette land. Jeg synes, det var meget fristende. Det ville ikke være særlig svært at finde et autorisationsgrundlag og derigennem komme frem til en meget sikrere procedure til at finde ud af, hvordan vi skulle få de bedst mulige brugere placeret i det danske landbrug. Jeg tror, det er en almindelig interesse, som deles af alle i dette folketing, at landbrugere skal være så dygtige som muligt. Det ville være meget svært at finde nogen, som med ansvaret i behold ville lade dette kostbare og vigtige produktionsinstrument blot være en tilbagefaldsline for folk, der ikke rigtig kunne finde plads andetsteds. Sådan er det ikke i dag, og sådan skal det ikke være, men jeg synes, at langt hellere end at foreslå en udvanding af en lov, der har et prisværdigt sigte, som det foreliggende forslag har, skulle man spekulere på en stramning af linjen frem imod en statsautorisation som landmand i Danmark, noget, som ville højne standens kvalitet, højne hele den status, landbruget har. Jeg fatter ikke, at man skal have autorisation for at være dyrlæge og præst og mange andre udmærkede erhverv, medens hæderstitlen „bonde“ er uautoriseret undtaget som skældsord, hvor den jo egentlig heller ikke burde høre hjemme.

Arne Bjerregaard (KrF):

Nok engang skal vi beskæftige os med denne kære lovgivning, som er blevet kaldt for bopælspligt og stavnsbånd og politikernes overgreb på det frie erhverv, og hvad ved jeg. Ret beset skal jeg da også indrømme, at det er en indskrænkning, men man kan jo også se det som en indskrænkning i den kapitalstærkes frihed til at skaffe sig goder på andres bekostning. Jeg har skam stor respekt for de mennesker,

som skaffer sig kapital, men jeg har ikke så megen respekt for, at denne kapital skal have lov til at berøve andre mennesker muligheden for at fungere i det frie erhverv. Derfor mener jeg, at vi nødvendigvis ad lovgivningens vej må søge at bevare friheden, hvor kapitalen ønsker at sætte sig over friheden, til at fungere i det selvstændige erhverv. Hvis man ikke har en lov af denne karakter eller en tilsvarende eller noget helt tredje, i alt fald noget, som sikrer, at den nye generation har mulighed for at komme til landbrugserhvervet, vil vi i løbet af ganske få år se de tilstande, hvor den frie danske bonde — og bonde anser jeg for et hædersord — er reduceret næsten til en gammeldags hovbonde eller det, der selvfølgelig er bedre: forpagter eller tjenesteyder i det erhverv, hvor han før var sin egen herre, var sin egen direktør og forretningsfører osv., hvor han dog havde mulighed for at have en livsform, som vi andre i alt fald på mange måder må misunde ham. Lad være, at vilkårene ikke altid har været så gunstige for landbruget, men jeg tror dog, at langt de fleste landmænd den dag i dag stadig væk ønsker at være frie mennesker i det erhverv, de nu har givet sig i kast med. Skal vi se på historien, må vi nok notere, at netop den frie bonde har formået både kulturelt, men så sandelig også økonomisk at vise vejen for mange andre erhverv. Dette erhverv ønsker jeg at være med til at bevare, og jeg tror ikke, at vi bevarer dette erhverv over for gold kapitalpekulationsinteresse ved at ophæve denne lov, hvis vi ikke sætter noget andet i stedet.

Jeg er da vel vidende om, at hr. Burgdorf m. fl. skriver i bemærkningerne, at de ønsker frihed, men jeg må igen notere, at vel er vi enige om, at vi vil bevare friheden, men jeg kan se, at vi ikke er enige om, hvorledes vi skal bevare friheden. For det, de konservative og fremskridtspartiet sådan set vil opnå med at ophæve denne lov, er jo at træde friheden under føde ved simpelt hen at overlade den til kræfternes frie spil på dette vitale område, både økonomisk og menneskeligt.

Lad så være, at loven ikke er fuldkommen, og det finder jeg ikke den er, men så synes jeg, man fra konservativ side skulle være fremkommet med et forslag